

No. 32.

Seftdeenä, 10. (22.) August

1874.

Malsa par gaddu: Mahjas weest 1 rubl., pasies nauda 60 kap.

A h d i t a j s.

Cefschemmes sinnaas. No Ribgas: puffu-balle, — bebdigs notik-
lums. No Leepajas: missiones swehtli. No Preefules: labbidas aug-
schana, — plauschanaasmaschine, — sirgu sagichana. No Grohbinas:
daptistu wezbrahta nahwe. No Zebtim: pagasta sribweru japulje. No
Platfeem: ugguns-grehts. No Plestawas: aplammas walcedas. No
Pehterburgas: leelstista tahsas.

Ahrsemmes sinnaas. No Wibnes: keisara jekschana. No Schweizi-
jas: jelsch nogrimmis. No Melstlas: ragganaas dedsinaschana. No
Nujorkas: Rehgeru dumpis.

Jaunakahs sinnaas.

Dhra wifsp. fl. japulje. Walmearas aprinka Latw. missiones swehtli.
Mufsu laitu atgaddijums. Lai fargahs. Ne-aistareet lappa gres-
numu. Brautichanas laits pa djefts-jelleem.

Peeliktumä. Weenu nakti meschä apmalbijuschees. Graudi un seedi.

Cefschemmes sinnaas.

No Ribgas. Isgahjuschu swehtdeen N. E.
beedribas nammä bija isriblota tä nosaulka „puffu-
balle.“ Bil mums sinnaas, tad schi irr ta pirma
puffu-balle, to minneta beedriba sawä nammä isrib-
lojuse. Balle brangi isdewahs un balles weest bija
ar to deesgan ar meeru; un la balle til smulki bi-
juse isriblota, par to nu ihpaschi pateiziba peenah-
kaks „lahrtibas kommissijai,“ kas schinni gaddä is-
brautichanas sakkumös un balles wadda.

— Kä Ribg. Wahzu awise lassam, tad tai 31.
Juli pulstun 7nös waklara bebdigs atgaddijums
notizzis. Tai pee Sumorowa eelas atrohnamä weesu-
nammä „Livland“ few gallu padarrijis kahds 18
gaddus wezs jaunellis, W. Seeberg wahrda, no sem-
neeku lahrtas un pee Wezz-Moblu pagasta pedes-
rigs. Nonahwetajis atstahjis masu sibmiti, us kuru
wisch usralstijis: wisch tapehz few essohit gallu dar-
rijis, la winna azzis padauds wahjas bijuschas un
wisch baidijeas, la pawiffam nepaleelohit neredsigis

un no schi breefmiga liktena griibedams isbehgt,
grehta darbu padarrijis.

Leepaja bija tai 10. Juli preesch wiffas Groh-
binas prahwesta aprinka missiones swehtli, us kur-
reem bija no Leepajas Wahzu mahzitaja Kienihä
uslubgts mihtsch un slowens weest no Wahzsem-
mes, no Leipzigas pilssehta no ta tur buhdama
Luttera missiones namma tas preeschneets un mis-
siones darba weddejs, mahzitajis un galwa, direktora
Dr. Harceland lungs, kas dauds par Tamuhku tautu
Indija, kur wiina palihgi tizzigi jaw daschu gaddu
strahda, stahstija un wiinau tiklumus un gohdu un
Deewa bijigu praktu un dsihwi pee atgreesstem La-
muhleem usslaweja. Harceland k. arri patz tais
gaddös 1867 un 1868 Tamuhkus apmellejis un ar
wiinau dsihwi eeposinnees un wiinau wallobu eemah-
zijeas. Wahzu missiones spreddiki fozzija papreesch-
schu dedsigi un gaischi Walteiku mahzitajis Weide k.
par praweescha Esaij. wahrdeem 21 nod. no 11—12
pantinam: „Sargs, to fakli tu no nakts?“ —
Sargs atbildeja: Ribta laits irr nahzis un tatschu
wehl irr nakts. — Griibat juhs wajzajt, tad waj-
zajeet; atgreeschatees — nahlat!“ Altara luhgscha-
nas un kollektes noturreja Leepajas Wahzu mahzi-
tajis Kienih ar Leepajas Latw. un Gramsdas mah-
zitaja palihgu. Mahzitaju bija bes Harceland pa-
wiffam 18 lohpa. Harceland k. arri wehl zittas
Kursemmes un Wibsemmes mallas apzeemofchoht
spreddikus un runnas turedams par Tamuhku at-
greeschanohs darbu pee Jesus Kristu un par wiffu
wiinau dsihwi un labbeem tiklumeem. Til tas da-
scheem basnizas gahjeem tai deenä bihwaini rah-

dijahs, ka Leepajas krahschnä, baggatigi apseltitä, leelä basnizä, kur tabs leelalahs ehrgesles pa wissu Baltiju — neweena patte dseefma us wairaf balsim, ne arri kollektes — par scheem swehtkeem neatflan-neja. Dseefmas us wairaf balsim dseedatas un ar basuhnes skannu pawadditas, buhtu swehtku preekus wehl wairaf zillinajuschas un swehtkus jo kofschus un swehtigus padarrijuschas. G. F. S.

No Preekules puffes, tai 30 Juli. Libds schim bija laiks, no pawaffara saktoht, tohti faufs, kas ar pawaffaras nakts-salnahm pshawahm un dru-wahm tohti slahdejis. Behdeja stipra nakts-salna, kas ihpaschi dahseem, arri weetahm rudsu seebeem dauds slahdes darrija, bija tai nakti no 9. us 10 Juni; pat 7. Juli tahda patte mannita. Rudsi mehreni isdewuschees (esmu dsirdejis, ka labbi nerasmohjoht, laikam nakts-salnas deht), seens weetahm til puffe no ta, kas pehrn bija, dascheem jubrmalneekeem ne-essohht ne peekta dalka, wehlu sehtee meeschi buhs gan tohti wahji, (pee Leepajas, dselszetta mallä esmu plaukstas plattumu garrus meeschus jaw wahr-päs isplaukstus redsejis, zitti gabbali bij seenam noylauti), abholtinsch knappi, puhri (sweeschi) itt labbi. Pagahjuscha un schinni neddekä gandrihs if deenas brangi lija, kas ihpaschi kartupekkeem, täpat arri waffaras sehjai un gannibahm tohti derreja; sinnam, teem, kas wissu seenu wehl naw sawahlu-schi, tas deesgan slahdes darra. — Puijschi pee mums pelna 55 rubl. un meitas 15 libds 20 rubl. f. par gabdu, algadschu wihrs 60 un seewa 25 kap. par deenu. — Preekules muischas purwä taggad strabda semmes-urbeji purwa flehpi ispehtidami. Tai 26. un 27. Juli tappa us muischas lauueem diwas lab-dibas plaujamas maschines isprohmetas. Tai 26. Juli bija dauds lungu sabraufuschi redseht, ka ma-schine strabda, bet tapehz, ka meisters wehl nebija atnahzis, negahja lahga ar plauschanu; ohtra deenä, tad meisters atnahzis to nstilleja, gahja itt labbi. Diwi sirgi well maschini, us kurra brauzejs fehd, pilneem sohtheem eedami un schi labbiba nogresusi, mett to spailä masas ischuppäs, kurras pa diwahm tohpä weenn kuhli istaisa; 12 strahdneekeem effohht papilnam darba ar kuhlu seeschanu; maschine plau-joht 18 puhraweetas par deenu. Ar winnu warr plaut tilpat kalnainu tä libdsenu semmi, wissadus libkumus un faktus. Stahwu labbidu warr itt labbi plaut, bet ja ta weldre sagahsta, tad labba teefa wahrpü gan tohp nozirstas. Maschini sikhafi aprastihht, isnahktu pa garru, tadeht lai tilkai to wehl isfakkam, to semkohppi par tam spreeda. Tee fazzija, ka leelgruntineekeem tahdas gan daudsmaf derroht, bet preeksch masafahm fainneeziyahm ne, jo 1) tabs effohht pa dahrgas (360 rubl. f.) un 2) 13 strahdneeki ar iskaptehm plaudami un kuhlus feedami arri dauds masaf nepastrahdashoht. — Mufsu apgabbals tohp gruhhti no sirgu-sagleem peemel-lehts, jo schinni waffarä irr wairaf ka 20 sirgi jaw

sagti. Behdeja sahdsiba notikka Preekules Sudmallu mahjäs, kur diwi ar dselsu pinnekteem flehgti sirgi sagti. Pinnekti irr ar wihlu pahrwihleti tappuschti. Pee weena sirga saglim isdeweess sawu darbu isdar-riht, bet pee ohtra tas laikam tappis istrauzehhts, jo tad ohtra deenä wehz lohpineem melleja, to kruh-mös eewestu ar faseetahm kahjahm un aishwihletu pinnekti atradda. Mufsu sirgu turretaji irr zaur sagteem tä eebedeti, ka tee nebuht wairs negribb labbus sirgus turreht. Tilkai karratawas buhs wee-niga derriga sable sirgu-sagleem un laupitajeem prett noseehsiyahm. — Tai 1. Augustä sibbens eespehris Preekules Saun. Wizzelu mahju stalli, kas libds ar wissu feenu, kas sawahhts bija, sadegga, arri kal-pam wepris tappa nosperts. Tanni paschä deenä effohht zaur sibbeni Strohtu Spalwu mahjäs un diwas Misputtes pilles mahjäs ugguns-grehts bijis. g.

No Grobbinas apgabbala Kursemme. Waf-sara bija tohti faufa libds puss Juli, tad leetus (wisswairaf pehrfona leetus) eestahja. 1. Augustä bija schai apgabbalä tas sihwakais pehrfons ar leetu un krusu. Saunus rudsus jaw kuff rijäs. Bitti teiz, ka mas rasmojoht. Waffaraja grants-un smilts-semmes plahna. Linni prasti un spradschu nolohditi. Kweeschi irr no auguma labbi, kulti wehl naw. Seens un abholtinsch bija knappi au-guschti; lohpu ehdamais buhs mas; jaw taggad 3 rubl. par seena birkawu praffa. Kartupekti nule pa-schä augschanä. Dahrsu augti buhs masums; tä-patt arri obgas. — Baku fehrga wehl naw pawis-fam apstahjuschs. — Scha apgabbala prawakais baptistu wez'brahlis (mahzitajs) Dinkschlis wahrda, atradda scho waffaru zetta ahtru nahwi. Winnam starp Leepaju un Grobinu irr sawas mahjäs. Rahdä rihtä atradda Dinkschli us dselses fleedeem, netahktu no winna mahjahm, gukkam; bet jaw nohst. Tä dohma, ka wiensch par dselses-zekku braudams grid-bejis ahtrahi mahjäs tapt, irr no waggona islehzis un — tä tad lehhdams sawu nahwi atraddis. —

G. F. S.

No Zehsu apgabbala. Tai 16. Juli, ka B. w. jiano, tilka ar draudses-teefas atkuschanu no-turreta Raunä Zehsu l. draudses-teefas aprinka pa-gasta-skrihweru sapulze, pee kurras kahdi 20 pagast-skrihweri nehma dallibu. — Tai 25. Juli waffarä, tai apgabbalä no jubrmallas libds Raunai bija breef-migs pehrfons ar leetu. Behrfons, ka dsird, effohht daschäs weetas leelu slahdi darrijs, wairaf ehkas ar ugguni aprihdams. Weisemanneeschös tanni paschä waffarä, libds ar kahdahm ehlahm, effohht no pehr-fona nosperti tikuschti wairaf lohpi un weens see-weetis.

No Ilaikem. Schautu aprinki Leischös. Tai 8 Juli nodegguschas schinni meestä 43 dsihwo-jamas ehkas, dauds fabnu ehkas un schihdu basniza, pawissam 83 ehkas, kurräs 85 nimmas (familijas) dsihwojuschas. Stahde, 70 libds 80 kuhst. rubl.

effoht piltschneekem tohti leela, jo tillai 4 ehtas bijuschas apdrohschinatas. Ugguns effoht zaur to zehlees, ka labda schibda behrni labda fahnu ehta papirofus smehejuschi (Mispehrn leela datta no Schaulcem, pehrn no Karschani meesta un schogadd atkal no Slaikeem pelnös krita). Palihdsiba tohpoht sneegta no dauds puffedm, ta Slobdes schibdi tanni rascha deena teem 80 rubl. f. un 80 kullukus maises nosubtijuschi un Slaikeu lattoku preesteris 100 rub. preelsch nobegguscheem effoht dahwinajis. — Sche klabt peeminnam, ka daschi Leischu schibdi (arri Slaikees) aplam leelas rebbes dsennoht ar naudas aisdobshchanu, nemmoht prett labbu liblu (drohschibu) if no rubla puss wehrdinu ($\frac{3}{4}$ kap.) libds 1 kap. f. pa neddetu (tas irr 39 libds 52 prozentes). Wai tam, kas tabdu kattu-nogreejeju naggös kriht! g.

No Plekawas. Kad wisseem neekeem tizz, tad neretti aplamas leetas padarra, ka tas nesenn Plekawas gubernija notikka. Tur bija ispaustas wallodas, ka is minnetas gubernijas tikschoht us Melno jubru aisdubtitas 5000 meitas un no turreenas tabs ar farlanu fuggi aismeddishoht us Rehgeru semmi, tur winaas tapschoht ar Rehgereem isprezzetas. Schibs aplamas wallodas ta sabaidija semneekus, ka tee steigshus fawas jaunus meitas isprezreja, tillibds kahds prezzineels gaddijahs. Kad nu fahla ismelleht, no lam tabdas aplamas wallodas zehluschahs, tad sadabbuja kahdu ar farlanu tinti rakstisu wehstuli, kuru Bratowa fahdscha ar radda. Dohmaja, ka schibs wehstules farastitajis buhschoht turreenes frohdsineels Sergejs Jakowkew, kohdus 23 gaddus wejs jaunellis. Teefas preeschä faulte, Jakowkew arri neleedsahs, ka to wehstuli effoht rakstijis un tibschu ismettis. Winsch tillai gribbejis johkotees, nemas nedohmadams, kahds launums no tam warretu zeltees. Jakowkew, ka leezineeki to peerahdija, bija nodohmajis ar to wehstuli laudis us prezzeschanohs pastubbinah, jo kahsas winaam ta frohdsineekam pelau atmettoht, tapeh; ka us kohsam brandwihna waijagoht un brandwihns pee winna japehrtoht. Meera teefneffis no spreeda Jakowkewam naudas strahpi no 50 rubl. libds ar teefas isdohshchanas atlibdsinaschanu, kas istaifa 26 rublus.

No Pechterburgas. Ka Pechterburgas amises lassam, tad leelsirista Wlobimira Aleksandrowitscha kahsas ar Melnburgas-Schwerines prinzeffi Mariju buhschoht tai 16ta Augustä. Prinzeffe ar sawu tehnu gribbejuschi jaw 25ta Juli aibrault us Pechterburgu. Prinzeffe abrauluse usturreschotees libds kahsam eelsch Barskoe Selo. Lauliba notischtoht seemas pilli; weefibas neubhschoht leelas, jo muksu augtis Keisars un Keisareene gribboht jaw 19ta Augustä braukt us Moskawu ud no turreenas us Krimmu. No Krimmas braulschtoht muksu augusta Keisareene us Angliju, apraudsicht sawu Meitu, Edinburgas herzogeni.

— Pechterburgä tappa teefati 10 wihreeschi un 2 feeweefchi. Schee bija apsubdjeti, ka bija jastagdiuschi rakstus prett walsts-meeru un likumeem. Tohs rakstus winni bija paschi fleppeni druckajuschi un starp laudim isplachtijuschi. Daschi no teem apsubditeem pee tam bija wainigi, ka pahr to lectu sinnadami nebij waldbai to sinnamu darrijuschi. Winni wiffi wehl effoht itt jauni zilweli, tam wezzakam effoht 26 gaddi. Par teem jo wainigeem teefa ar radda tohs muischneekus Dolguschinu Dmochowstu, ka eesahzejus nn darrishchanas weodejus.

Ahrsemmes sinas.

No Wihnes teel sinnohts, ka Austrijas keisars apzektoschoht sawu walstibu. Austreeschu amises pahr scho zektoschanu daschadi spreeda, weena ta ohtra schä; bet tildauds taggad irr sinnam, ka Austrijas keisars tapeh; zaur sawu walstibu zektoschoht, lai wiffupirms warretu redseht, ka ar pahrgrohschchanas darbeem karra-deenasta weizahs un tad arri keisars gribb apstattitees tohs apgabbalus, kas tai 1872 gadda no uhdens-pluhdeem dauds zeetuschu, lai warretu pats ar sawahm azzim redseht, zil tur irr strahdachts no uhdens-pluhdeem apstahdeteem eedschwota-jeem par labbu un zil schahda strahdashana irr palihdsjeuse. — Wihne nesenn nomirra baggatais bankeris barons Anselm Robtschilde. Winsch effoht tohti skohys bijis un til tur warrejis, tur naudu krahjis un plehjis, jo winna leelafahs ruhpes bijuschas, lai winna behreem jeb behrnu-behrneem nepeetruhtu mantas un tod reis par nabbageem nepaliktu; tadeht winsch par tam gahdajis, lai kapitals netaptu isdallihst, bet paliktu weenumehr kohpa. Par sawa leela kapitata mantineekeem sawus diwi dehlus, wezzako un jaunatu, ezehlis; to widdeju dehlu no mantibas atschkiris, tapatt meitas gandrifs nelo naw mantojuschas. Anselm Robtschilde no sawa tehwa bija mantojis 60 millijonu gulschu un 19 gaddos scho kapitalu pawairojis us kahdeem 225 millijoneem.

No Schweizos. Rosbergas apgabbala kahds kalua gabbals gribb nokrist, ta ka tur laudis 2 mahjas atstahjuschi un ns tam strahda, lai no schibm breefahm warretu isglahbtees. „Zugas awise“ lassam, ka kahds zetta gabbals, kahdas 20 affis garfch, itt nejauschu semme nogrimmis. Zetsch atrohnahs blakus eseram. Laudis aisisgahjuschu peektdeenu pamannija, ka us esera pawiffam sweschadi wifai fazehlahs un lamehr laudis par tam gudro, te usreis minnetais zetta gabbals nogrimst. Laudis sabijuschees isbehga is namma un katris zil spehdams raudsija ahtrumä kahdu mantas gabbalu glahbt. Mohja, kas pee eegrimmuscha zetta stahweja, irr atstahda tulscha, tapeh; ka laudis baidijahs, ka ta arri nenogrimtu. No nogrimmuscha zetta gluschi nefas wais naw redjams

No Welskas. Ka mahnu tizziba weetahm

wehl atrobdoma, to leezina schabds notifikums. Sakobo zeemâ kahdam gohdigam semlohpim faslimma wiina meita. Turreenas ahrstes nopublejahs flimneezi isahrsteht, bet tas winneem ne-isdewahs un flimneezees tehws zitta nesinnaja, lâ pee kahdas wez-zas seeminas aiseet, kurra prohtohr flimmibas isahrsteht. Minneto wezzeni laudis eeraudstija par burwi, tapehz ka wiina flimneelus ahrstedama wisfadi ebrmojahs un to arri schoreis darrija. Wiina laitkam flimneezei bija eedewuse wemjamas sahles, jo ta, pehz kahda laitka mattu kuschi iswehmuse, drihs polikka wessela. Schi wehsts drihs starp laudim tahlu jo tahlu isplattijahs, bet mahnu tizzigi buhdami tee nu dohmaja, ka wezzene effohr meitu ar sawu burfchanu isahrstejuse. Arri daschi teiza, ka wiini peeltwakkareem wezzeni redsejuschi us slohtas kahda jahjam un appatsch kahda lohka stahwam, kur neschkhsti garri mehnesnize sapulzejotees; tad arri effohr pamannijuschi, ka wiina, prohti wezzene, no krusta behgoht. Wissas schihs wallodas, ta mahnu tizzigee dohmaja, us tam shmejoht, ka wezzene effohr raggana un ragganu wajagohr fadedsinaht. Wezzene un wiinas masais puika tikla fakerti, bes kahdas ismellefchanas us fahrtu uslikti un fahrtis aiskedsinahts. Gan nabbadsini gaujschi brehza un schehlastibas luhgdami apwehreja, ka effohr newainigi, wiss neko nelihdseja, wiini tikla fadedsinati, turreenas preesteram llabtbuhdamam. Tif lihds ka pilssehtas teefas no schihs breefsmigas diwfabrtigas flepfawibas dabbuja sinnaht, tuhdat tikla us turreenu aissuhritti saldati, kas lai tohs fakeroht, kurri wezzeni un wiinas sehnu til neschehligi ar ugguns nahwi sohdiuschi. Nofeedsneeki taggad stahw teefas preeschâ un pehz ismellefchanas sawu sohdu dabbuhs.

No Newjorkas. Isgabjuscha nummurâ sinnojam pahr nemeereem, kahdus Iadianeeschi, Amerikas sentfchi, fazehluschi; schoreis pahr zittu kahdu dumpi jasanno. Gelsch Arkansas walstis (weena no fabeedrotahm brihw-walstim) Nehgeri dumpi fazehluschi un Austinas pilssehtu sawâ warrâ dabbujuschi. Kad tas bija notizzis, tad turreenes apgab-bala eedshwotaji kehrahhs pee karra-eerotscheem, peenehma generali Cholmers par waddoni un dewahs minnetai Austinas pilssehtai palihgâ. Scheem nu arri isdewahs Nehgerus is pilssehtas isdshht, bet Nehgeri aiseedami effohr draudejuschi, ka sawu skaitli pawairofchoht. Ja tee sawu wahrdu turrehs, tad wehl deesgan affinis pluhbihs.

Jannafahs sinmas.

No Parihses 7. (19.) Augusta. Waktar republikas presidents Mal Mahons sauehma deputaziju. Ja winnam nedewa raktu, kurra bija isfazihstis, lai Mal Mahons presidents buhdams waldbihu nodibbinaru. Presidents atbildeja, ka winnam waldfchanas warra no tautas-sapulzes us 7 gaddeem ustizzeta un winsch wissus no liktumeem atkautohs lihdselkus leetaschoht, lai warretu meeru semmê usturreht.

Dhtra wisspahrige Latweeschu ffohlotaju sapulze Nihgâ.

Dhtra sapulzes deenâ sahlahs ar runnu, to Krohgsemma l. runnaja. R. l. runnaja pahr to, „Kâ ffohleri audsh-nami kreetnâ garrâ.“ Tohs jo swarrigohs wahrdu is schihs runnas schê isfumâ usshmeftim.

„Katrâ zilwels,“ ta R. l. teiza, „irr organs jeb rihts leelâ zilwezibas organisma. Wissi organi lohpa fastahda organismu. It katram rihtam sawada weeta un sawads usdewums organisma. Kreetns rihts weizina organisma uspreeschu-eeschanu. Nederrigs rihts to sawe. Rihtli paschi tohp kustinati no seh-wischa spehta un schis spehts irr gars. Tadeht ka garram tahhs swars organisma, tad wajabstigs: 1) ka winsch patz buhtu kreetns un 2) ka kreetns gars iaptu audshnahs katrâ zilwelâ.

Katram zilwela garram irr peeradditas sawas pamatta-ih-paschibas, kas stahw sakarrâ un sawenadiba ar meefas daschadu organu ihpaschibahm. Schihs pamatta-ihpaschibas arri wissu muhschu paleel zilwelâ un nospreesch wiina dabbu un rasturu. Audshnatajs tillai warr audshnah un attihstih to, kas behrnâ jau irr eedshstis un eesfimmis. Tadeht buhtu neapdohmigi, ja p. pr. muhtas ffohlotajs no katra audshetna gribbetu isaudshnah Franzl Listu. Audshnatajam jagahda par to, ka lai organisma wissas dallas weenlihdsigi attihstahs.

Kad gars no meefas irr neatschirrams, tad pee garra audshnashanas mehs newarram atstah ne-eenehrotu arri meefu, jo tiklai wessela meefâ mahjo wessels, kreetnis gars. Pee meefigas jeb sifstas audshnashanas audshnatajam jaruh-pejajs itt ihpaschi par fahrtigu elposchanu, ahdas lohpschanu, kussteschanohs un meeru.

Elposchana: Gan mehds fozziht, ka zilwels newarr dshwoht no gaisa, tad tomehr jasalla: zilwels dshwo gan no gaisa, zilwels fastahw is shahpelta, shahbetta u. t. pr. un tadeht winsch no teem arri dshwo. Schihs dallas eeteel meefâ, zaur elposchanu un dwaschoschanu. Swarigalee lihdselki preesch-tam irr plauschi un ahda. Elposchana tohp weizinata zaur stragachanu un kussteschanu; turpretti knaps apgehrbs, nelahdsigi slohlahs-galbi un sehdelki un greifa sehdeschana sawe swab-badi elposchanu. Audshnatajem jagahda par tihru, wesseligu gaisu slohlahs- un gullas-istabâs. Tihrs gais isstabâs panah-tams zaur ruhthes-lohdsinu wirrinashanu.

Ahdas lohpschana. Ittin leels swars jaleel us ahdas lohpschanu slohlahs. Tadeht ahda ruhpiגי lohpsjama. Tas noteel wispirms zaur tihribu. Zaur ahdu affinis ismett sawus netihrumus; tapehz wiina ittin beschi jamafaga. Preeesch masgashanahs katrai tautas-slohli wajag kreetnas masgashanas eerittes. Ar kippischeem un blohdinahm aissween noteel leelas nelahritbas. Gribda tur dabbu wairal neta ahda. Pee ahdas lohpschanas peederr arri tihras un glihtas drehbes. Sawallatas, jasweedrotas drehbes japahrmaina ar spodrahm, tihrahm. Behrni nelad nedrihtst gulleht fahrtigi neisgehrbuschees. Smahdejamas irr arri gullas jeb laschas, tur behrni no grihdas lihds greesteem, zits par zittu fastahnijuschees. Tahdas gullu-weetas irr newesseligas: tur naw weenada gaisa, weenada siltuma.

Kussteschanahs. Kussteschanahs nepeezeeschams gabbals, itt ihpaschi jaunibai. Zaur kussteschanohs tohp organu darbiba pamuddinata, meefas attihstiba weizinata; zaur wiinu rohahs jauna dshwiba un jautriba. Kussteschanahs slohlahs panahlama zaur meefas-darbeem lauka. Meefas-darbus slohleneem jadohd strahdahr slohlahs-dahrsâ, lai teem rastohs un eeaugtu mihlestiba dahrsu lohpschanâ un tee tad wehlat paschi pee sawahm mahjahm eetaistu staitus dahrsus un prastu tohs lahdsigi aploht. Eeschanaht un fkeeschanaht wajag notitt katrâ brihw-brihtiaâ. Behrneem jaerahda tahdas spehles, kur tee bes gruhstischanahs un fleegschanas, gohdigi un fahrtigi warr palehstah-tees un pasfraideleetes. Peldeschana tihra un stiprina ahdu

un padarra buššigü un droššü. Zaur peldešchanu tohy spehšinati mugguras-, pležju-, gurnu- un kruššü-mušluki, tä-patt arri eloščanas organi. WIngroščana attišta un šip-rina mušlulus wehl leelakä mehra nelä peldeščana. Pee tam winna derr arri garra wingribai: zaur winnu audšėnis mah-zahš sawalbiht sawus lohžekus, eeguht labritibas un kohpi-bas garru; wišč fajuh pastahwibu un jauribu.

Tab runnatajš eewehroja garra lohščanu. Dohmaščana, gribesčana un juščana irr tahš garra ihpaščibas, kaš žilweku šėkir no lohpa. Šcho ihpaščibu organi jo sewiščki ja-attišta, lai žilweka organišmä isaugtu kretnš garš.

Pee dohmasčanas- jeb dohmu-organeem peederr wis-pirms daščadas šaprattibas talenti, tä: a. la hrtibas talenti. Behrni jaw pat no masotnes jaraddina labritbä; šloblenem labritba jamahzahš pee sawahm grabmatahm, pee laifa, pee gullas, pee drehbehm u. t. t. Wišur wajag buht labritibai un fur labritiba, tur irr arri spohdriba un tišriba. b. Škannu talenti. Mušlas talenti itt ihpašči pee behrneem leelš. Tadeht itt ihpašči šlohläs par šistematigu dšeebaščanas mah-ziščanu jaruhpejahš. c. Konštrukzijas talenti. Lai gan ščis talenti pee behrneem agri peerahdahš, tomehr laukšlohl-äs maš warr darriht preešč winna attištiščanas. d. Wal-lodu talenti. Walloda irr garra augliš. Žilweka fabr-tiga attištišiba warr notikt tiššai winna tehwa-wallodä, kaš winna šaprastčanas aplohkä isaugufe. Mušju tautas-šlohläs wallodas leetä neščešligi grehto prett paidežogifas šittumeem. Šwešča walloda mahžama tiš tab, kaš pašču walloda jaw eemahžita žil nežit grammatiški. e. Pakkašmežginšča-nas talenti. Behrni wehl ittin mašini jaw mehžina lee-leem pakkaš. Behrna darbšs dauššrejš augštu dohmu dihgliš. Ščis talenti šlohläs ja-audšina lohti prahtigi un ar ap-dohmu. Leelš wihri, warreni rakšurri un dailš ideals ščė derr par preeščšimem. Paščam šlohlotajam wajag buht par labbu preeščšimni. Jarauga us to, ka šlohlens tiš kretnu-mus un lohrolu nemm par preeščšimni; wiššas neezigas pa-šakkehmofčanahš turpretti jaišdelde.

Dohmu organi attištaš:

a. Zaur šališšinasčanu. Šl šatram jaunibas šlohl-otajam wajag buht baggata šališšinasčanas-špehla. Kristuš runnaja lihššibäs, lai laudim hubtu šaprohtams. Zaur ša-liššinasčanahm walloda teel dšiwaka un baggataša formä un garrä, winna tä šalkoht teel šeršonižereta. Latweešču tau-tas-šwešmas, paššakas un miššlas irr baggotas lihššibäs; ta-deht tahš lohšjamas tautas-šlohläs. b. Zaur špreeščanu jeb atwedinasčanu. Ščė šlohlėni mahžahš atrašt šarpihu šarj žehlėni un augli. Šauri, nenogurdinati behrni aišweenu jaura pež žehlona. Tė audšinatajam nebušš wis atteikt: „Tew to newajag šinnaht!“ bet tam it reišes ja-atšild, šin-nams tä, ka tas lai paleel behrna rešes aplohkä. Wežšaki behrni šcho špehku jo wairak attištišs geometrijä jeb ruhmes-mahžibä. Dabbas-mahžibas mahža atrašt šittumus un ištai-d-rojumus parahbiščanas. Žištä mahža mušš leetas šaprast, kaš mušju dšiwė atgabbahš. Geografija no dšimtenes pa-lalnitehm un uppitehm mahža dohmaht par leeleem šalneem, uppehm u. t. pr. Matematiška geografija lišš pahrdohmahšt brihniščligo pašales ehlu. Antropologija mahžišš šlohlėnu, šawu dabbu, šawus mečas un garra špehšus pašht. Weh-šture rahbišš žilweku malšibas un winna panahlumus, rah-bišš ištio žilwežibas attištišibas žellu. Juščanas- jeb juhtu-organi nemas naw šėkirami no dohmu-organeem, jo zaur dohmu-organu attištiščanu attištaš arri juhtu-organi. Ešte-tiškš audšinatjums irr šwarrigakais gabbals juhtu šistemä. Ta-deht audšetas wišwairak jamohdina dailas juhtas, zaur mahššu un dailu mahžičanu. Mušju šlohläs no mahš-šlahm wišwairak lohšjamas dšėja un dšeebaščana. Gribbu-organi irr žilweku šemakee organi; ščė peederr žilweku da-šchabi dšinnelli, labritibas un kaišlibas. Pee šcho organu loh-ščanas šlohlotajam wajag jo ušmannigam un prahtigam buht,

un winneem jaw pee pirmahš parahbiščanahš eerahbiht waš-jadšigas rohšesčas.“ —

Šrohgšemma l. pee šawas runnas nebij nelahdas teh-seš peeližis, tapež konferenže nošpreeda pahreht uš žittu runnu. Šči runna bija probti šči:

Štä mušju šlohläs mahžama Kreewu walloda; no A. Štehršte, iš Wežš-Šeebalgas.

Walloda išrahda, tä runnaja Štehrštes l., mušju šajehgumu un dohmu aplohka plaščumu. Šautai garrigä šinnä at-tištotees lihšš attištaš aridšan winnas walloda, — bet ne agraki ne wehšaki: neweens lai nedohma želt wallodu pahš fewi šeedä, pirms šautai naw šanodarbojahš ar aug-ššakahm šinnatnehm un mahššlahm; šautas un winnas wallodas išdailiba irr weenotas neraišamä šaitė. Šad kul-tura, pahššaišgajušt Egipti un Ašiju, pahšnahža uš deen-widdu wakšareem, pežak grešahš uš šemeku wakšareem un šemeteem, tad reššam, ka winna (kultura) naw wee-nas šautas, bet wiššas žilwežibas mantojams peederrums. Škulturas žirkulazijas*) žellu wežina išdaitotu šautu wal-lodas mahžičanahš, jo walloda irr škulturai wahrtu at-wehreja.

Šes šča garrigas išdailibas noluhka irr wallodu mah-žibai wehl daušš žitti, šurri šupšina meššigu labšlahščanohš.

Naw leedšams, ka žittu walloda mahžičanahš naw der-řiga. Neweens arri nedrihtš ščaubitees, ka pehdigšš lai-ššs augtin aug wajadšiba mums mahžitees šawu wal-ššibas wallodu — Kreewu wallodu. —

Wallodu warr eemahžitees trejadi:

1) Zaur nolaušičanohš.

Tehwa wallodu zaur nolaušičanohš eemahžahš itweens žilweks, wehl behrns buhdams. Wišč dšird šeeauguščohš runnajam, leelš lahğä un mehžina šapatt runnaht. Arri žittas šautas wallodu warr šeešawinatees, ilgaku laiku šanni dšihwojoht, tahš škannas nolaušitees un tahš ween dširdoht. Bet pa šašam šchahda wallodas praščana irr beš wallodas šittumu un dabbas šamannas; jo tahšš wal-lodas nolaušitajš weenrejš dširdedams šaklam „no tewim,“ „ar mannim,“ „beš šo“ šc., un ohtrejš: „no tewiš,“ „ar manni,“ „beš ša“ šc., newarr šinnaht, tä pareiši. —

2) Autodidaktiški jeb zaur paščmahžičanohš, no grabmatahm ween.

Ščis želš arri šadurrahš ar šhehršškeem, 1) mahžel-teem ja-ššir labbam šašita un mahžita gabbala šaprattė-jam un kretnam šaturretajam, miššėjumu atgahdinatajam, t. i. šlohlotajam truhšloht; 2) lohti maš grammatiku, šur-ras eetežamas preešč šchahdas wallodas išmahžičanahš; šittai retteem wihreem**) irr išdeweš ištio eerahčiht šcho mahžibas šahrtu un pareišas išrunnas šittumus.

Wirruščas jeb šennahš wallodas paščam no šewis iš-mahžitees irr wairak wihreem išdeweš. Šehlons šaproht-tams, jo šittumi rejš nodibbinati un išrunna paleel ne-pahrgrošlama, ne tä tä dšihwoščas wallodas.

3) Šlohläs, zaur šlohlotaja eerahdijumeem un grab-matahm.

Mahžellis šči žellä panahšt wišahtral šwehtigas šekmes. Šalab' runnašim par šcho šuntu plaščak.

Šlohläs mahža tehwa- un šweščas wallodas. Šahšš ušdewums irr šlohlahm tehwa wallodas leetä? 1) Ša-mahža pareiši runnaht un ja-špraddina ar to auššis un mehle. 2) Šadohd šittumi, pež šurreem nošeešahš pareiša runna un tä ja-šeeudše, tiš tä tee buhtu eedšimti. 3) Mah-žellis jawadda literaturä: preeščšimigus rakšteenus laš-šoht un anališeerejoht wišč jamahža dohmaht, šaprast un šaprast šakarrigi ušrakštiht, waj šahštiht t. i. jamahža iš-dailitees paščšahwigi. Šä šakeel turpmalai daršibai pa-mats, kaš irr mušju šlohlu noluhš.

*) rinkelčanas.

**) Šuffechnam (Zouffaint) un Langenšcheidtam.

Sweſchu wallodu mahjohr janemm wehrâ tahts pats noluhfs. Bet jaw pirmâ ſinnâ ſtabjahs zekâ leels ſchlebr- flis, jo ja gribb to runnaht, tad eepreelſch waijag ſagah- data wahrdu krahjuma. Sweſchas wallodas wahrduſ un littumuſ mahjotees irr ja-apraddina ar teem auſis un mehle (laſſohr arri azzis) tahdâ mehrâ, la tee kluht itt tã tehwa wallodas wahrdu un teikumi. Dhtrâ ſinnâ, par littumeem runnajohr, janemm wehrâ, la sweſchas wallodas littumi irr ſalihdſinami ar tehwa wallodas littumeem, zit- tadi teem naw pamatta un ſchee littumi zaur daudſtabri- tigu wingrinafchanohs preelſchſimês waj ſarunnâs un zaur atjaunofchanu nahfoſchâs lezhjâs tã ja-eeaudſina, la tee pehjal noritt beſ ilgatas atdohmaſchanahs. Bet littumu peh3 littuma dohdami, paſchi pahrlahpjam littumu. Tre- ſchâ ſinnâ, rafteenus analitiſti laſſohr, warr ſewiſchki eewehroht wehl wahrdu kabrtu un teikumu ſaſtattu, ja- at- jauno (ja-attahrto) eemahjitee littumi un jozell peh3 wai- jadſibas mehra jauni. — Arri ſchê ſwars ne daudſumam, bet pamattibai. —

Ko buhs laſſiht un analiſeereht, Kreewu wallodu mah- johr, waj ſinnatnigus rafſtus, waj zittus? Gefahumâ lab- bal weegluſ, peemehrigus laſſamohs gabbalinus, lai wal- lodai nelaitetu ſinnatne, nedſ ſinnatnei walloda. Ja ſtoh- las laika ilgums atkauj, tad warr arri peh3al laſſiht un ſtabſiht mahjitees par pr. Kreewijas wehſturi un tã dſihwo runnu weiklinah, lihds eemantohr wehſturigas ſinnas par Kreewu tautu. Warr arri nemt Kreewijas geograſiju, waj zittu to tai weetâ. Ja arri pee ta nelkuht laika iſhuma deht, nekas par to. Stohlu uſdewums naw, pilnigi eemah- zihht nedſ tehwa nedſ sweſchu wallodu, bet tiſkai doht mah- zekkam dſihwê lihds pamattigu eerohzi, ar to wiſch pats warretu turpmat nodarbodamees pilnibai tuwotees. Scha uſdewuma iſpildſchanas mehſ ſtabw atkarrâ no paſcham fſtohlahm un no iſleetajamas mahzibas metoda jeb mahzibas zekka. Naw, us ſetmehm luhfojotees, weenalga waj diwi gaddi mahzahs wallodu. Pagafſtu-ſtohlu mahz-ibas laiks irr 1—3 ſeemas; ſchê Kreewu wallodu newarr mahzihht, tai paſchâ plaſchumâ, tã draudſes-ſtohlâs, tur wehl 3 gaddi peenahht ſlahht. La leeta nepraffa tahtatu aprahdijumu. — Noluhſu preelſch azzim noſtahdijufchi tam warram peekluht allafch pa wairak zekkeem, pa weenu drih- ſak, pa ohtru gauſchal, pa weenu weeglak, pa ohtru grub- taf. Apdohmigs zekkotajs iſmeſlejahs iſhako un weeglakto zekku. Mahzibas leetâ tas zekſch, kas wedd pee ſawa no- luhka, irr metodaſ.

(Us preelſchu wehl.)

Walmeeras aprinka Latweeſchu miſſiones ſwehtki

tiffa noturreti 1873ſchâ gaddâ 13tã Juni un ſwehtiti Leel- Salazzes baſnizâ. Bij gauſchi jauti un preezigi ſwehtki, us kurreem Leel-Salazzes draudſe ar leelu preelu un mihs- leſtibu bij fataiſhufehs. Baſnizâ ſwehtku deenâ bija ittin glihta ar pukkeh un ſakkumeem iſpuſchſota; bet ihpa- ſchi leelas ruhpes bij draudſe ſewim uſlittuſe, gribbedama ar dſeefmahm ſwehtkuſ iſrohtahht. Weens wihreeſchu koh- ris ittin jauti dſeedaja un diwi kohri us jautkahm balſim; ſchohs jautus kohrus dſeedaja wiſſas draudſes ſtohlâs behrni kohpâ, us to tee bij fataiſhufehs papreelſch ſawâs waiſts ſtohlâs; un tad pehdigi kahdas deenas preelſch ſweht- teem wiſſi behrni bij ſapulzejuſchees draudſes ſtohlâ, tur kohpâ mahzjahs; draudſe arri bij preelſch dſeeditateem baſ- nizâ uſkuhwejuſi ihpaſchas mergas, tur teem bij plaſcha un ar ſakkumeem jauti iſpuſchſota ruhme. Kad laiks bij ſtaidris un jauts, tad arri klauſtaju bij papilnam ſapul- zejuſchees, lai gan ta bij darba deena. Deewa wahrduſ un debbeſwalſtibas ſinnas tã warreja papilnam klauſtees.

Pirmu runnu, ſwehtku draudſi apſweiznadams, turreja

Dikku mahzitajs R. Vogel; tohs wahrduſ iſſfaidrodams, kas Janna ewang. 4 nod. 35tã perſchâ laſſami, wiſch ſtubbinaja draudſi ſawas azzis dozell us leelo paganu lauku, kurrâ wahrvas leeluleels pulks rlahweius gaida, kas wiſſas noſpautu un Deewa ſchkuht eeweſtu. Par ſcho Deewa ſchkuht, par ſwehtu kriſtigu draudſi, par wiſſas dahrgahm mantahm, kas kriſtiteem jaw irr, bet paganeem wehl jaſneeds, runnaja ar gauſchi ſpehziigeem un dedſiteem wahrdeem Umurgas mahzitajs R. Schilling, ſpreddiki ſaz- zidams par Sweſ. gr. 2 nod. 19—22 perſchas wahrdeem. Peh3 tam Dikku mahzitajs plaſchi ſtabſtija par kahdu Riht- Indijas tautu, to ſauz par „Koles“ tautu. Schi tauta wehl preelſch 20 gaddeem ſnauada dſikkâ paganu, mahnu un grehlu meegâ, dſihwoja leelâ tumſâ, dſerſchanâ un ſaunu garru kalpoſchanâ; bet nu zaur Ewangeliſſas draud- ſes miſſionaru publineem wiſſi irr uſmohdinata; 17000 dwehſeles no ſchihſ tautas irr jaw littuſchahs kriſtitees; 80 luhſchanas nammês ſanahht kriſtiti un atgreefigi va- gani dſihwam Deewam kalpoht; 150 atgreefi Koles kau- dis irr par draudſes kohpejeem eſwehtiti un 70 ſtrahda ſtohlâs Deewa darbu. Tã ſchinni tautâ Deewa walſti- bina ſtjuri eefaknojufehs; bet wehl daudſi publiu irr wai- jadſias un leelas paſtahwibas un mihsleſibas no kriſtigu kauſchu buſſes, kamehr wiſſa ſchi tauta atgreefchahs pee ſawa Radditaja un Beſtitaja: pee tam tad arri mums Wiſſemneekem japalibds ar ſawahm aiskuhſchanaſhm un ar ſawahm artawinaſhm.

Kad draudſe ſchihſ ſinnas bij ſaehmuſt, tad ar dſeef- minahm beidſahs pirma ſwehtku dakka un peh3 kahda brih- tina eefahlahs ſwehtku ohtra dakka.

Pirmâ dakka klauſtaju dohmaſ un firdis tiffa greetas us paganu miſſioni; ohtras dakkas ſpreddikis un ſinnas ſtabdija Zubdu miſſioni mums preelſch azzim, kas arriſan irr ſwehts kriſtigi draudſe pawehlehts darbs. Spreddiki par Zubdu miſſionu turreja Burtneeku mahzitajs Th. Gir- genſohns; wiſch ar dedſigeem wahrdeem iſrahdija zil leelu ſcheklaſtibu Deews wezzas derribas laika Zubdeem eſohht peelſchſchris, zil dahrgas mantas mums kriſtiteem no Zubdeem eſohht tiſkufchahs paſneegtas, jo wiſſi praweſchti un apuſtuki irr bijuſchi Zuhdi; tad rahdija, zil nabbagi noiſcheklojami un tuſſchi taggad Zubdu kaudis irr palittu- ſchi no ta laika, tad wiſſu tehwi Deewa dehlu pee kriſta irr ſittuſchi un pret wiſſa apuſtuku wahrdeem ſawu fir- di irr apzeetinajuſchi. Un ſchee atmesti tuſſchineeki, ſchee pa- ſudduſchi deht, tee nu atkal mums kriſtiteem irr jafauz pee labba ganna; jo Deews wiſſus naw atmestis us muhschibu; wehl wiſſi warr atgreetees un peh3 Deewa wahrdu apſobliſchanaſhm leels pulks arri wehl atgreefiſees, Râ kriſtigi draudſe tas Zubdu atgreefchanaſ darbs ja- ſtrahda, prohti ar leelu mihsleſibu un paſtahwibu, to tad wehl iſrahdija Allojas mahzitajs Fr. Meijer, daschas ſin- nas dohdams par atgreeteem Zubdeem un ihpaſchi par Gurlandu, kas agrak biis par Zubdu rabbineru, bet tag- gad irr par Lutteru mahzitaju un Zubdu atgreefeju Belgawâ.

Kad ſchahs runnas bij beiatas, tad Leel-Salazzes mah- zitajs, praweſts A. Jungmeiſter, wehl no altara ſazjija ſpehziigus ſchirſchanaſ wahrduſ un beidſohht firſnigu pa- teizibu luhſchanaſ dewa Deewam ſchekliqam, kas tahdu janku ſwehtku deenu mums bij lizzis peehſhwoht.

Beidſohht mihsleem laſſitajeem darru ſinnamu, la ſchi gaddo Walmeeras aprinka Latweeſchu miſſiones ſwehtki tifs turreti Rubbenes baſnizâ, treſch- deenâ tai 4tã Septemberi.

R. Vogel,

Dikku mahzitajs.

Muhſu laiku atgoddijums.

(3t Gekt. Poſt.)

„Leelu alqu un maſ darba.“ tã dſirdam tohs praſſam, kas zittabi ſawu dſihwes pahrtikku newarr nopelnihht, ja

farwu laiku un spehtu zittam ne-izihre. S'chi leeta darra ruhpes neween darba-dewejeem us semmehm, bet arri pilsehtas, tur ihpafchi dauds tahdu noet, kas dohma flintodami leelas lohnes nopelnibt. Leelatas pilsehtas ir darba-dewejeem un darba-nehmejeem par atweeglinaschanu eetaifiti deenasta-kantori. So leelata pilsehta, jo raibakas leetas dabbuhn peedshwoht schaheds deenasta-kantors. Preefch ne-ilga laika fahds kungs negahja tahda deenastakantori, gribbedams few kehfschu salihgt. Kantori winsch arri atradda labbu teesu kehfschu, no kurrarm winsch to mundrako usruunaja, waj ta pee winna nenahktu deenastu un zil lohnes winna praffoht. S'chi arri tungam tuhliht atbildeja jantadama, tahdi darbi tungam effoht, waj winnam puifis effoht, kas malku un uhdeni peeneffoht; waj winna preefch fewis ihpafchu kamburi dabbuschocht, waj winna latru pehz-pufedeenu warreschoht deenwidduf gul- leht un waj winnas bruhthgans latru wallaru warreschoht winnu apraudsiht. Kad tas ta effoht, tad winna deenastu peenemshochi, ja 6 rublus par mehnesi un pa seemasfwehtkeem un Sahneem schinufibas, fahdus pahri fleitus un weenu huti u. t. pr. dabbuschocht.

„Sinnams“ kungs atbildeja, „tu tiffi ar par freileni nosautta. Bet tu tatschu saprohti arri pa franzisti?“ „Ne, nefaprohtu wis,“ bija winnas atbilde. „Bet pa anglisti?“ — „Arri ne.“ — Bet flaweeres tu tatschu mahli fwehleht un smaltu rohtas darbu strahdacht? — „To arri nemahktu,“ meita atteiza. — „Kad tewi juppis,“ ta kungs fazzija, „nu tad eij un eemahzees wissu to un tad nahj un praffi tahdas leetas.“

To fazzijis, kungs aigahja, meitu flahthudameem par issehbofchanu atstahdams.

Zai fargahs!

Netahktu no Putku frohga Mahlu muishu (Schuhstes apgabala) schahds notiffums atgaddijahs. Rahda deena pulstun 4 pehz pufedeenas eenahf pee fainneejes tahds strahoneeks, darbu melledams. Sainneeze nelo fauna nedohmadama, falka, ta fainneeks ne-effoht mahjas, winna weena patte effoht mahjas palittufe. Sweschais aiseetun drihs pehz tam atnahf zite, pehz pilsehtas mohdes gebrbees, un falka, ta effoht meefneeks (flatteris) nn gribboht lohpus pirki, lai fainneeze winnu us kuhli aishweddoht. Sainneeze to nedarrija. Pa tahm starpahn arri atnahf pirmajs sweschneeks, kas papreefchu darbu bija mellejis un abbi usbruhf fainneezei, tai muti aishbahs un nandu atnemm. Abbi blehschi bija tillai islikfusches weens par darba melletaju ohtr par lohpu pirzeju, lai warretu pa mahjahm eet un isstaittees, tur warretu laupihf. Ra dsird, tad taggad effoht tee blehschi sakerti Rihgas turwuma, tur winni peemihfoht. — „Zai fargahs no blehscheem!“ x.

Cesuhrijums

(is Rihgas.)

Kas taggad reds, ta Behtera basnijai jauns jumts teel taifhts, tas gauschi warr preezatees un pateiktees teem zeenigeem kungeem, kas par to leetu gahdajufchi. Man schinni briedi prahda nahf, ta arri par to gahdabs, ta ta mehflu (netihrumu) faste un tee pee basnijas peebuhwete spihkerischi suddihs un preefs buhtu, ta smuttai basnijai, jaunu jumtu dabbujufchai, neubhtu janofahrst par fawahm neglihti islahpifahm feenahm un par teem pahri nowahrguschchem lohjineem, kurrus warretu labbati uskohpt jeb jaunus eestahdiht.

— Ta braufschana ar damflawahm us Dubbulteem un Bahrdaugawu irr gauschi labba leeta, bet ja zeenigee lungi, kurteem tahs laiwas peederr, waj zeenigee kapteini par to gahdatu, ta brauzeji sawus funnus, kas teem libd ir, pee

schnohres turretu peeseetus, ta lai zittus brauzejus ne-ais-tittu un winnu leetas nesamaitatu. Newarru saprast, ta tahdi lungi, kam funni peederr, paschi us schahdu padohmu nenahf. Zeenigs polizeimeistara kungs Rihgas awises irr fluddinajis, ta Wehrmanna dahrsu funnus warr libd nemt, bet tohs buhs pee schnohres turreht — waj s'chi fluddinaschana to palihdsejuse, to newarru fazzijt; wallar (treschdeenu) tur atkal dauds funnu awahrt blandijahs un dauds kaudim leelu nepatiffchanu darrijufchi. x.

Ne-aiskarrat kappu gresnumu.

Kad us mihfu lapsehtahn effam un sawus Deewa meeru aigahjufschohs, kas tur dufs, apmeklejam, teem pufkites us kappu no pateizibas un mihlestibas stahdam, arri ar affiriahm aplaistam un dohmah jaw preezajamees ta tahs augs un seedehs, tad mums azzumirski prahda nahf, tad tif flitts zilweks tahs ne-ispohsta un seedus nenorauj, ta tas taggad Deewam schehl daschu reis notizzis. Tahdi neween aismirfufchi 7to haufli, bet arri atmettufchi krittigu mihlestibu, ja ta zittadi tee spehtu kappu gresnumu nepohfihf. Sinnams, ja fahds pee tam tiks peeteris, tad stingri tiks apstrahpehts. P.

Braufschanas laifs pa dselnu-zelleem.

I. Starp Rihgu un Dinaburgu.

No Rihgas isbrauz: pulst. 7 rihta, pulst. 11, 15 min. preefch pufed. un pulst. 6, 30 min. pehz pufed. nonahf Dinaburgu pulst. 3, 15 min. pehz pufed., pulst. 5, 27 min. pufed. un pulst. 12, 42 min. pufedeena.

No Dinaburgos isbrauz: pulst. 5, 40 min. rihta, pulst. 1 pufedeena un pulst. 8, 30 min. wallara, nonahf Rihga: pulst. 11, 30 min. preefch pufed., pulst. 7, 15 m. pehz pufed. un pulst. 2, 20 m. nakti.

II. Starp Rihgu un Mihlgrabwt.

No Rihgas isbrauz: pulst. 5, 35 m. rihta, pulst. 12, 10 m. pufed. un pulst. 4, 40 min. pehz pufedeena.

No Mihlgrabwa isbrauz: pulst. 7, 20 min. rihta, pulst. 2, 45 min. pehz pufed. un pulst. 7, 45 min.

III. Starp Rihgu un Bolderaju.

No Rihgas isbrauz: pulst. 8 preefch pufed., pulst. 11, 45 min. preefch pufed., pulst. 4, 15 min. pehz pufed., pulst. 8, 15 min. wallara un pulst. 11, 15 min. nakti.

No Bolderajas isbrauz: pulst. 7 preefch pufed., pulst. 8, 10 min. preefch pufed., pulst. 2, 45 min. pehz pufed., pulst. 6, 15 min. wallara un pulst. 10, 10 min. nakti.

IV. Starp Rihgu un Selgawu.

No Rihgas isbrauz: pulst. 10, 10 min. preefch pufed., pulst. 1-20 min. pehz pufed., pulst. 7, 20 min. wallara un pulst. 10, 15 m. wallara, nonahf Selgawa: pulst. 11, 19 m. preefch pufed., pulst. 2, 29 min. pehz pufed., pulst. 8, 19 min. wallara un pulst. 11, 14 min. wallara, isbrauz no Selgawas: pulst. 8, 8 m. rihta, pulst. 10, 10 min. preefch pufed., pulst. 4, 28 min. p. p., un pulst. 11, 40 min. nakti, nonahf Luzu: pulst. 5, 7 min. pehz pufed. pulst. 10, 20 min. wallara, nonahf Mofchaitos: pulst. 9, 58 min. pehz pufed., pulst. 11, 48 min. wallara.

No Mofchaitem isbrauz: pulst. 5, 33 min. rihta un pulst. 8, 5 m. wallara, nonahf Luzu: pulst. 7, 13 m. rihta un pulst. 9, 28 m. wallara, nonahf Selgawa: pulst. 9, 50 min. rihta un pulst. 11, 14 min. wallara, isbrauz no Selgawas: pulst. 8, 8 min. preefch pufed., pulst. 10, 10 min. preefch pufed., pulst. 4, 28 min. pehz pufed. un pulst. 11, 40 min. wallara, nonahf Rihga: pulst. 9, 20 min. preefch pufed., pulst. 11, 23 min. preefch pufed., pulst. 5, 40 min. pehz pufed. un pulst. 12, 42 min. wallara.

Atbildas.

Dr. Resane. Nakiu fanehmam. Nollitumi tiks eewehroti. Sarunas gale dabbuja pa asti. Blafchafi wehstul.

S. B. R-h-. Zuhfu pretti-rakts nahf pa wehlu un irr turklast pa garu, tapehz to tillai pa dallai warresim islecaht.

A. L.-A. Zuhfu wehstuli un sinas pahf zellofchanu fanehmam. Wifs zits pa wezzam. Redafzija.

Libd 9. Aug. atnahfufchi 2362 luggi un aigahjufchi 2130 luggi.

Atbilledams redaktehrs Ernst Plates.

Wecnu ruddens-nahti meschâ apmaldijun-
schees.

(Pehz kabda Wahju stahita libofibas farakstihits.)
(Statt. N 29.)

„Es newarru nefad zittabi runnaht, ne fâ es dohmaju un juhtu. Sums waijadsetu labbaki prezzetees nefa pee swescheem laudim deenastâ eet.“

„Es jaw jums pirmit fazziju, ka us prezzeschanohs newarru dohmaht. Un us fo newarr dohmaht, us to naw arri wehrts dohmaht.“

„Bet kad nu jums atgadditohs prezzetees? Kad juhs mon isteiktu, kahdu wihru juhs wehletohs, warrbuht, ka es warretu tahdu isdohmaht.“

„Isdohmaht un dabbuht irr diwejadi. Es newarru nefahdu wehletees, tapehz ka newarru nefahdu dabbuht.“

„Bet kad nu jums kahds baggats atgadditohs.“

„Baggats mefle atfal baggatu, un juhs sinnaht, ka es esmu nabbadse.“

„Bet kad nu tomehr kahds turrigs wihrs pehz jums prezzetu, kas jums warretu labbu dsihwi, pilnigu pahrtikku doht un juhsu mahti dauds labbaki apgahdahi? Tahds tat jums nebuhtu prett prahta, kad tas wihrs arri nebuhtu wairs gluschi jauns?“

„Nememat man par taunu, ka es ihpaschi us jaunumu flattitohs; wezzu es neprezzetu ne par fo, kad winsch arri waj selta-pilli dsihwotu.“

„Gluschi wezzu gan ne; bet par prohwi mannds gaddos?“

„Preesch mannis juhs effat par wezzu, Kabrli. Es wehletohs tif jaunu, lâ juhsu Sanzis, kad arri winsch nebuhtu tif turrigs un flais, fâ juhs effat.“

„To mulki juhs nemtu labbaki, ne fâ manni!“ Kabrlis issauzabs errigi. „Winsch neproht wehl ne taifnu waggu pahr tihrumu isdijit.“

„Ja, mulkis winsch irr gan,“ Marija fazzija smeedamabs. „Es reis salassiju purwi truhktu ohgas un dewu tahs winnam fazzidama, ka tahs irr firschu ohgas, fo basnizas lunga zeenmahte man dewufe. Winsch atwehra mutti fâ wahrtus plaschi wakkâ un eebehra wesselu sauju us reis eelschâ. Zif greifas luhpas winsch pehz tam farahwa, kahdu nefmullu gihmi taifja un splaudijabs! Winsch palitta tif pilts, ka gribbeja man, kas par winna mulkibu gahr di smejhohs, ar duhri sist.“

„Tad juhs taf winnu nemihlejat; zittabi juhs nebuhtu ar winnu tahdus johkus dsinnuschi?“

„Tas nebuhtu nefahds eemeflis. Bet es winnu teescham nemihleju, tapehz ka winsch irr ahtrifridigs un netihrigs.“

„Nu, tad jums patihf warrbuht kahds zits?“

„Bet, Kabrli, kapehz juhs gribbat to sinnaht?“

„Man naw nefahds labrums to sinnaht; bet kad nu mehs tahdu runnu effam usnehmuschi, tad es, fâ juhsu kaiminsch, drihktu gan to prassih; jo es mannu labbi, ka jums irr jaw kahds prahta.“

„Ne, Kabrli, juhs maldatees; es ne-esmu wehl ne us weenu dohmajuse; jo fo tas man palihdsetu, kad es arri us kahdu dohmatu? Man jarauga pa preeschu eedstiwotees un zil ne zil eekrachtees, lai manna mahte warretu nespehzigâs deenâs bes leescham ruhpehm dsihwoht. Un kamehr es to panahfschu, tad es bubfschu labbi wezziga, un tad es prezzeschu wezzigu wihru.“

„Nu tad prezzijat labbaki taggad pat tahdu wezzigu, kas tad juhsu ruhpes par mahti us saweem kamescheem nemm!“

„Ne. Kad es patte ne-esmu wairs jauna, tad tas irr man gluschi weenalofigi; bet taggad tas irr taf drusku zittabi.“

„Taggad es nomannu gan, Marija, fâ es jums nepatihku,“ Kabrlis fazzija pehz brijtina flummigi, bes fâ buhtu apdohmajees, fo winsch runnaja.

Marija neatbildeja nelo. Kabrlis paleezabs to tuwaki usflattihit un redseja, ka winna bija Pehscham lihdsâs apgullusehs. Winsch bija preezigs, ka winna nebija winna pehdigohs wahrdus wairs dsirdejuse, jo taggad winsch atsinna, zil neapdohmigi winsch bija runnais. Winsch apsehdahs ugguns-turrim tuwaki un raudsija us zittadahm dohmaht.

Bet winsch nopuhlejabs walti sawas dohmas sawaldihit, un meegs winnam arri nenahza. Winsch pazehlahs stahwu un staigaja lehnds sobtôs ap ugguns-turri. Pehdigi winsch peeslehjabs pee ta kohka, appatsch kurra Pehschâ ar Mariju gulleja un usflattija tohs stihwi.

„Es nesinnu,“ tâ winsch dohmaja pee fewis, „tapehz es tiffat taggad wehl eewehroju, ka Marija irr ta flaisfaka meita wiffâ pagastâ. Winnas waidfiri irr fahrti, fâ ahboki un winnas masahs luhpinas farkanas, fâ rohses. Winna irr tif mudra un tschakla fâ zeelawina un winnas balfs flann fâ lastigallas dseemas. Winna irr tif lehna un mihliga, fâ manna nelaita Katribna un gan drihs gudrata, nefa winna bija. Winnas augums un wiffa usflatta lihdsinajabs arri gan drihs Katribnai. Kad es winnu usflattu, tad man schkeetabs, itt fâ Katribna dsihwâ tehlâ eelsch winnas parahditohs. Teescham winna buhtu man ta labbaka feewa un mannu behrnu derrigata pamahte! — Bet nohst tahdas dohmas! Manni wezzafi negribbetu no tam nelo dsirdeht un manni raddi turretu manni par apreibuschu, kad es gribbetu Mariju prezzehit, jo winna naw baggata un us baggatibu winni leel to leelako swarru; pehz tam winni nepraffa, waj manna feewa manni mihle, jeb ne un waj winna irr manneem behrneem labba pamahte jeb ne. Bes tam Marija patte negribb arri manni; es esmu preesch winnas par wezzu; to winna fazzija ar aufsteem wahrdem. Winna paleel labbal sawâ nabbadstibâ, nefa tahdu wihru nemm, kas winnai nepatihf, fo zittas meitas

winnas weeta par leelu laimi usflattitu. Bet wiina darra pa reifi; arri es nenemtu ne par to tabdu feewu, kas man nepatibt, ja wezzati man lautu pehz manna prahta ismelletees."

Winsch usflattija atkal, zil faldi Marija ar Pehschu gulleja. Pehscha bija ar sawahm rohziabm Marijas kattu aplampis un sawu galwiau wiinnas galwai gluschi tuwu peelizzis. Winsch gribbeja Pehschu fluhpstibt, bet pahrsfattijahs — jo malka us ugguns-kurra bija atkal nodegguse un ugguns nedewa tadeht wairs nefahdu gaismu — un wiina luhpas aistahra Marijas siltahs luhpias, zaur to wiina ahtri pamohdahs un metta istruhkusehs azis wisapfabrt; bet to, kas bija notizzis, wiina tomehr nefajehdja.

"Es juhs nefaredseju, behrni," Kahrlis steidsahs ahtri fozzibt, "un gribbeja tadeht us jums usfrist."

Marija turreja scho isfkaidroschanu par pateesibu un eemigga atkal.

Kahrlis uslikka ugguns-kurrim no jauna farrus un nosehdahs pee ta, dohmigi leesmas flattidamees.

Pehdigi ap pufsnakti mehnesis uslehza un wiina bahlais spihdums speedahs zaur miglu zauri. Lehn natts wehisch schmahza zaur preeschu sareem, kas Kahrtam ta kahda stumja meldija aufis skanneja un uhdens mirdseja purwi, ta kahds lebmu speegelis mehnescha gaisma. Wiinam gabja boiligi drebbuti zaur firdi un schi weentufa weeta mescha sabta wiinam apnift. Winsch apnehmahs tadeht zekta dohteas un mohdinaja Mariju.

"Us rihta pufsi paliks gaisf tif augsts, ta ugguns-kurris newarrehhs muhs wairs fasilidibt," winsch usrunnaja Mariju; "tadeht es dohmaju, ta mums wajaga fahkt eet. Taggad mehnescha gaischums rahdihhs mums zektu un es zerru, ta mehs tal atraddisim kahdu mahju, kurra muhs usnems, jeb wiffu masati kahdu feena-schkuhni, kurra mehs atraddisim prett wehju un aufstumu zil ne zil patwehrumu."

Marija bija gattawa gabjeja, laut gan wiinnas meegs bija falds hijis un wiina buhtu labpraht wehl gullejuse.

Kahrlis panehma pufenu, bes ta to mohdinatu, us rohkahm un luhdja Mariju schinka-kulliti nest, un nu fahka abbi pa kahdu mescha-zektu lehni us preeschu eet.

Kad nu wiini wairs nesinnaja, no kurras pufses wiini bija braufuschchi, tad wiini arri nesinnaja us kurru pufsi ja-eet; bet gabja us labbu laimi us preeschu. Pehz ilgahs staigaschanas wiini isgabja us kahdu strauju uppiti, kurrai wiini newarreja pahri tikt, un greesahs atpaffat mescha eefschu, zittu zektu usnemdami. Pehz kahda brihscha wiini usgabja us kahdu purwja-mallu, no kureenes wajadseja atkal atpaffat greesteas. Tad, atkal ilgi stajoguschchi, wiini eeraudfija tabtumä spihdumu.

"Tur buhs kahda mahja," Kahrlis fazzija preezigi, "kurra laudis irr jaw uszehluschees. Laikam

buhhs drihs rihta-gaisma; jo fwehtdeenahs rihta naw rija jakuff, un laudis mehds tadeht no neddetas darbeem atpubsdamees ilgi gulleht."

Bet tas spihdums nenahza wis no kahdas mahjas, bet no ugguns-kurra, to wiini bija preefsch kahdahm pahra stundahm atstahjuschchi, un ugguns paleeki no rihta wehjina kustinati, us pakalna fwehloja.

"Nu mehs newarram wairs ne fohli no schihs weetas probjam spert," Kahrlis fazzija errigi, "kamehr pilniga deenas-gaisma buhs. Ja es buhtu tahds mahnu-tizzigs ta daschas bahbas, tad es dohmatu, ta schi weeta irr apburtu."

"Tiffai meerigi, meerigi!" Marija fazzija. "Neerrojatees nefo par to, ta mums ta atgaddijees. Usfurim labbu leelu ugguni; mallas irr te pa meschu deesgan semme. Pehscha irr beesu mantelt eestibts, ta winsch ne tad nosals, un muhs weena natts appalsch klaijas debbes arri nenogallinahs wis."

Wiina nolikka pufenu atkal wezza guffu weeta, kamehr Kahrlis malku falaffija un tif leelu ugguni usfuhra, ta meschs wiss aplahrt tiffa apgaismohts, — tad nosehdahs peekuffuse un no aufstuma drebbedama pee ugguns tuwaki. Kaut gan wiina nesuhdsehahs, ta wiinai aufsti, tad Kahrlis to tomehr nomannija. Winsch nehma to sawa paduffe, lai wiinai siltati tittu, to wiina arri bes pretti turrefchanahs patakwa.

Brihtianu ta kluffu sehdejuschchi, wiina firds juttahs zaur sawadu warru eedroschinata un winsch fazzija, wiffu leeku kaunu aismirdams: "Marija, zil tohti juhs man patibkat, un tas darra manni gaujschi nelaimigu, ta es jums nepatibku! Kad juhs gribbetut manni par sawu wihru peenemt, tad newarretu nefi manni wezzati, nefi raddi manni no jums atraut. Es sinnu, ta juhs arri mannus behrus laimigus darritut un teem mahzitu wiinu nelaika mahtes peemianu zeenibt. Ar jums es buhtu tas laimigakais wihrs pasaulé! — Es esmu juhsu mahtei un jums arweenu draudfigs hijis, bet taggad es juhtu, zil karsti es juhs mihtuju. Apdohmajatees labbi, waj newarrat mannu wezzumu aismirst; un tahs irr arri gluschi aplamas dohmas, ta wihrs ar trihsdeimit gaddeem irr jaw par wezzu. Daschas meitas irr wehl daudj wezzafus wihrus prezejuschas. Labbaki irr jaunai meitai wezzafu peenemt, kuresch sawu wehrtibu irr jaw dsihwe parahdijis, ne ta kahdu jaunu smurguli, kuresch, ta daschreis notizzis, atmett sawus labbus tiffumus, kurru. pee wiina flaweja, un paleek ar laifu slihts zilweks. Un ihsts wezzums naw arweenu pee gaddu-skaitkeem jafkatta. Ta daschs irr zaur flimmibahm jeb negohdigu dsihwi jaw ar diwidemit gaddeem wezs, kamehr es — — — Bet, Marija, juhs neman neklafatees us manneem wahrdeem!"

"Es esmu wiffu dsirdejuse. Bet tomehr es dohmaju us to, to manna mahte fakka, ta ta feewa

ne-effoht wiß fatru reisu laimiga, kurrar wißrs kahdas desmit gaddus wezzaks ne kà wiñna patte. Kahda nelaine warroht wezzu eekrahjumu laupih, un pehdigi, kad seewa tannis gaddos nahfoht, kur wiñnai wezzuma deht wißra apgahdashana effoht ihsti wajadsiga, effoht wißrs pats no wezzuma til nespehzigis palizzis, ka nespehjoht wairs par sewi paschu gahdaht. Un tà warroht notitt, ka wiñnu dshwes-deenas beidsotees raises un truhfumã."

"Subfu mahte fakka to is sawa peedshwojuma. Bet wißahm seewahm naw tahds liktens; kas wezzakus wißrus prezzejuschas. Tas naw tadeht pa reisi, ka wiñna jums tahdas dohmas eerunna. Waj tad zilwekam buhs sawus jaunibas-gaddus, kurrei, tà fakfoht, irr dshwes selta-lais, ar tahm ruhpehm pawaddiht: kas tad no mannis buhs un kà man tad klahsees, kad es nespehshu wairs strahdaht? Un waj es ne-esmu ar saweem sweedreem til dauds fakrahjis, ka es un manna seewa warr bes ruhpehm nahkamibai un wezzuma-deenahm pretti stattitees? Es zerreju ar sawu pilnu spehku un weffelibu wehl wairaf fakraht. Kad nu arri, kà juhfu mahte fakka, man kahds nelaimigs liktens mannu fakrahjumu apribtu, tad man tomehr paliftu mans semmes-gabbals, kurreu tehws par ihpashumu pirzis un kurreu es kà weenigs dehs par sawu mantoshu. Schis semmes-gabbals irr deesgan til dauds wehrts, ka es, manna seewa un behrni warrehs no ta peeeklahjigi usturetees. Es gribbu juhs kà mihfoht, ka mihlestiba nekaws man nekad wezzam palift. Esmu kahdã grahmata lassijis, ka tas wißrs, kas laimigs effoht, paleektoht lihds tappa-mallai jauns. Pahrdohmajeet, Marija, ka es ne-esmu nekahds flitts un negants wißrs; es esmu sawu nelaika Katribni aplaimojis, to wiñna patte mirdama man apleezinaja. Wiñna man peeekohdinaja atkal prezzeetes; bet tikkai labbu pamahti wiñnas behrneem ismelletees. Scho wiñnas pehdigo wehleschanohs ne-esmu lihds schim wehl peepildijis, tadeht ka nesinnaju, kurrea buhtu tahda labba pamahte preeksch wiñnas behrneem. Es nebuhtu ne par to eedohmajees us Burbeles dshriñwahm prezzeetes braukt, ja mans tehws, kurream man peenahkabs paklausih, nebuhtu to man eerunnajis. Bet us scho zekku esmu mahzijees juhfu wehrtibu pasih un atshistu, ka tikkai juhs buhtu manneem behrneem ihsta derriga pamahte. Tadeht lai Burbeles meldera meita paleek, kur wiñna bijuse; manna firds neatraddihß pee tahs nekahdu patishchanu; to es sinnu jaw eepreekschu. Man islikahs, itt ka mannas nelaika Katribnas balfs buhtu pirmit is puifena runnajuse. Waj juhs neatminnat, ka winsch fazzija: Marija irr til pat labba, kà manna mahte bija?"

"Ko juhs fattat, tas irr gohdigi runnahts," Marija atbildeja dohmiga. "Warrbuht, ka es juhs mihletu, ja juhfu wezzakeem tas nebuhtu pretti. Bet taggad es newarru zittadi; jo ka es warru juhfu wezzakeem, kas prett manni un mannu mahti ar-

weenu labfiridigi bijuschi, tahdu nepatishchanu darriht? Waj es warretu laimiga justees, kad mehß bes wiñnu atkaufchanas un sivehtishchanas prezzetu-meess. Bes tam juhfu wezzums darra manni arri schaubigu. Es juhs warru gan kà sawu krusstehwu mihleht, bet kà sawu wißru nekad ihsti."

"Tahs irr behrnigas dohmas; Marija, juhs runnajat kà behrns."

"Labbi, tad es arri esmu wehl behrns, un tapehß es warru to wißru tikkai zeenih, bet ne mihleht, kas par man dauds wezzaks un gudraks. Is ta juhs warrat redseht, ka es preeksch jums esmu par jaunu, ka juhs jaw taggad man pahrmettat, ka es behrnigi runnajohht. Es newarru gudrata buht, ne kà manni gaddi atkauj."

"Uß zil noschehlojams zilweks es esmu! jo juhs manni nemihfojeet, to es taggad skaidri sinnu!"

"Ko es tur warru darriht? Es gribbu jums par deenastneegi palift un juhfu behrnis ar mihlestibu kohpt; bet tahs dohmas, ka es derretu jums par seewu, newarr nekad manna galwã weetu atrast."

Kahrliß paliffa kluss. Winsch aisseedsa sawus waigus ar abbahm rohlahm, tà ka Marija newarreja faredseht, waj winsch raudaja jeb sñauda. Wiñna juttahs zaur to nemeeriga, bet nedrihßsteja tomehr wiñnu usrunnaht. Wiñna kaweja sawu laifu ap ugguns-kurri darbodamees.

Kad pehß ilgas gaidishchanas rihta-gaisma jaunu deenu pasluddinaja, tad Kahrliß pazehlahs is sawahm dshikahm dohmahm, jo winsch nebija wis sñaudis, un usstattija Mariju, kas tapat bes meega pee ugguns-kurrea dohmãß sehdeja. Winsch nesinnaja kà to usrunnaht, mohdinaja puifenu, nehma to pee rohkas un kulliti pa plezzeem un tad fazzija us Mariju: "Taggad raudsifim no schi tuknescha abrä tift un mußu zekka-mehrki aissneegt. Marija, waj man wajadschß juhs us Saulites pußsmuischu pawaddiht?"

"Gesim tilmehr kohpã, kamehr mußu zekki schkirfees; tad eesim katris us sawu pufsi."

Kahrliß paliffa kluss. Winsch juttahs zaur to eewainohßs, ka Marija wiñnu nepeenehma par pawadditaju, pee tam ne-eedohmadams, ka winsch bija wiñnai ar tahdeem wahrdeem peedahwajees, ka wiñna newarreja wiñna peedahwaschanohß peenemt.

(Uß preekschu wehl.)

Sinna par ussaukteem Rihgã.

Gertrudes basnijã: namma ihpashneeks Dahw Lubbin ar Annetti Kat. Stolzer.

Jesus basnijã: strahoneeks Attis Kullain ar Margreetu Bles is Kailatalna.

Jahnu basnijã: Anterneetu puifis Dahw Gange ar Annu Kar. Bille. — Zahnis Feldberg ar Annu Jansohn. — Strahoneeks Karl Feldmann ar Annu Klingerih. — Strahoneeks Zahnis Kirrowskij ar Greetu Witte. — Anterneetu puifis Martin Gulbe ar Eddu Deilas, dshim. Adamsohn. — Salbats dshketneeks Peter Kawes ar Annu Gribile.

Mahrtinu basnijã: strahoneeks Karl Dehling ar Linu Lisetti Kleinberg.

Grandi un feedi.

Gohdigs Kreews.

Rahda Angletee, kas Behterburga keisera seemas-pilli deeneja, eedewa tahdam nabbagam jaunam fullainam 500 rub., lai tohs winnas meitai aines, kurre Zarstoj-Selo dshwoja. Ohtra deena fullainis nahja pee Angleetes, butsoja winnas rohlu un fazzija: „Beedohdat, zeeniga kundse, es esmu wainigs, es esmu to naudu, to juhs man waffar ustizzejat, pamettis. Darrat ar manni, kas jum patih.“ Angletee tizzeja winnam, la winsch to naudu teescham pasaudejis, un baggata buhdama zeeta par sawu flahdi kluffu. Jaunais fullainis tiffa pehz tam zitta pils dalka pahrzeltis un winna to nedabbuja wairs redseht.

Behdigi pehz feschem gaddeem tas pats fullainis eenahja ar preezigu waigu pee Angleetes un isflaitija winnai 500 rubtus us galda. Kad winna praffija, ka winsch pee tahs naudas tizis, tad winsch isstahstija, ka ta pasaudeta nauda apgruhtinajuse katra deena winna firdi, un winsch effoht tadeht raudsiis sawas isdohschanas wiffada wihs mafinaht un no sawas mehnescha algas kahdu masumu atlizinaht, kamehr winna sakrahjums bijis 300 rublu; tad apprezjejis preefsch ihfa laita seewu, kurrai bijuschi 100 r. puhra un bes tam kahdas masas wehrtes-leetas. Zaur lubgschanahm seewa winnam atdewuse neween sawus 100 rubtus, bet arri peeminnetas wehrtas-leetas, par kurreahm winsch pahrdohdohht dabbujis attal 100 rubtus un us tahdu wihs winsch tizis pee teem 500 rubteem, ar kurreem winsch warroht wezzu parahdu ar preezigu firdi atdohht, kas winna firdi feschus gaddus apgruhtinajis. Schis gohdigs wihs nelittahs ne kahda wihs no baggatas Angleetes, kurre par winna gohdigu firdi lohti preezajahs, peerunnatees, lai to naudu preefsch fewis paturr. Winna peelikka pee teem 500 rubteem wehl weenu simtu flahht un nodewa scho kapitalu preefsch gohdiga wihs behrneem drohscha weeta us augteem.

Ta gohdigs tehws bija par saweem behrneem gahdajis, pirms tee bija peedsimmusch.

L. M.

Labs beedris.

Laiminsch. Kapehz effi tahds behdigs, Tunni?

Tunnis. Man leelas ruhpes. Tu sinni mannu leelo darboschanahs, mannas darrischanas, mannu geschefti, to wissu wairs weens pats nespheju pahrwaldihht, man waijadsch beedri peenemt.

Laiminsch. Nemm manni par beedri.

Tunnis. Waj tew dauds naudas? Zo preefsch mannas gescheftes man waijaga beedri ar dauds naudas.

Laiminsch. Naudas man gan naw, bet man dauds gudribas.

Tunnis. Ko tas lai man lihds?

Laiminsch. Nu redsi! Ar sawu gudribu tawu naudu apfargaschu, to sawa labbata bahsdams, un tad tew wairs naudas nebuhs, tad tew arri wairs nebuhs jaruhpejahs pah darrischanahm un darboschanahm, un waj tu warri labbaku beedri dabbuht par tahdu beedri, kas tew ruhpes un puhlinus nonems.

Tunnis. Tu effi teescham labs beedris un manni arri mihsle.

Laiminsch. Dewi? — tawu naudu.

B—I.

Ko espehj flaitli?

Behzis: Ka gan lai to isflaidro, Behzi, ka „Latweeschu awisehm“ ohtra wispahriga floblotaju sapulze til „pee

230 floblotaju“*) bijuschi, kamehr „Baltijas wehsnefs“ un „Mahjas weefs“ stahsta, ka tur 257 bijuschi?

Behzis: Laitam nebija sapulze labba flaititaja: wiffi tit spreeda ween. — Luht' pehrn tas bija zittadi. Dajschs flahhtuhdamais nespreda nebuht lihds, kaut gan tas prahta kulle — ka pehz sapulzes israhbijahs — pawiffam sawadas dohmas flehpa. Schahdam nespreedrejam, sinnams, bija dauds laita preefsch flaitischanas. Tadeht tad arri warreja falkaitiht „wairaf, ka 300 fl.“

Behzis: Man dohmaht, ja Deews dohs trescho floblotaju sapulzi peedschwoht, tad buhtu kahds brangs flaititajs attal jaehuhds, lai neisjekahs juktas flaitids.

Behzis: Waj tad tahdas juktas til swarrigas, ka tinte un papihrs jatehre preefsch flaititaju eeluhgschanas?

Behzis: Staitkeem muhsu deenas leelu leelais peerahdidams spehks. Ja tas ta nebuhtu, tad jau arri „Latw. aw.“ nebuhtu „Baltijas wehsnefscha“ un „Mahjas wefscha“ flaittus pahrlabboht traufschas.

Br.

Behrni un dimanti.

Rahda starpiba irr starp tahs mihslestibas, ar to seeweschji mihs behrnus un dimantus?

Atbildeschana. Behrnus winni mihs, kad tee irr mafini. Dimantus winni mihs, kad tee irr leeli.

Lai peeminnu!

Lai peeminnu tew' katra dshwes deena,
Jil dshwoju, jil dshwoju.

Lai peeminnu tew' augsta swehta zeena;
Tew' mihsaku; tew' mihsaku!

Lai peeminnu, lai peeminnu
Tew' no man schirtu dahrgumu!

Lai peeminnu tew', kad man behdas baida
Schaf pasaul, schaf pasaul;

Lai peeminnu tew', frusta nasis kad spaida
Man ilgat sch, man ilgat sch!

Lai peeminnu, lai peeminnu
Tew' no mannu schirtu faldumu!

Lai peeminnu tew', ja ka weentulis maldohs
Pa tufnes, pa tufnes;

Lai peeminnu, ja ne fur preefsch faldos
Sirds nebuhs, firds nebuhs!

Lai peeminnu, lai peeminnu
Tew' no man schirtu jankumu!

Lai peeminnu tew', ja es pasaul' mihsu
Ka nejanku, ka nejanku;

Lai peeminnu, ja es ka allis flihsu
Pa tumfibu, pa tumfibu!

Lai peeminnu, lai peeminnu
Tew' no man schirtu gaisminu!

Lai peeminnu tew', ja wis tufsch man rahdahs
Un ismirris, un ismirris,

Lai peeminnu, ja zerris man nelahdas
Naw atlizis, naw atlizis!

Lai peeminnu, lai peeminnu
Tew' no man schirtu dshwibu

A. Sp.

*) Luht. Latw. Aw. N 28.

Utdiledams redaktehrs Ernst Plates.

No jentures atwehlehts. Rihga, 9. August 1874.

Drikkehhts un dabbujams pee bilshu= un grahmatu=drikketaja Ernst Plates, Rihga, pee Behtera-basnizas.